

II. Laboratorier, Samlinger m. m.

Paa Finansloven for Finansaaret 1930—31 skete følgende Ændringer i Laboratoriernes og Samlingernes Driftsbudgetter m. v.:

Udgiftspost b. 1. a. Det kemiske Laboratorium for Fabrikingeniører m. fl.: Der bevilgedes et overordentligt Beløb af 905 Kr. til Anskaffelse af Apparater m. v.

Udgiftspost b. 5. Det fysiske Laboratorium: Bevillingen forhøjedes med 1800 Kr. til 12 800 Kr. aarlig.

Udgiftspost b. 19. Det teknologiske Laboratorium: Driftsbudgettet blev forhøjet med 7500 Kr. aarligt fra 21 000 Kr. til 28 500 Kr. aarligt. Samtidigt bevilgedes et Honorar paa 3600 Kr. + midlertidigt Tillæg, 5 pCt. af Beløbet, ialt 3780 Kr. til en ny Assistent ved Laboratoriet.

a. Det kemiske Laboratorium for Fabrikingeniører m. fl.

Laboratoriets Bestyrer havde i flere Aar foreslaaet en Undervisning indført i elektrometrisk Titrering inden for den kvantitative Analyse. Hertil udfordredes forskellige Apparater, som det ikke kunde anskaffe for dets ordinære Driftsbudget, saasom et Milliamperemeter, en Elektromotor, et Normalelement, et Kapillarelektrometer m. m.

Paa dets fornyede Forslag bevilgedes Beløbet i Finansaaret 1930—31.

b. Det bioteknisk-kemiske Laboratorium.

Vikarhjælp. Under 20. Maj 1930 tillod Undervisningsministeriet, at et Beløb af 1735 Kr. 27 Øre i Finansaaret 1929—30 maatte anvendes til Antagelse af ekstraordinær Assistance i Laboratoriet i Anledning af en bevilget Nedsættelse i Assistent, Fru cand. polyt. Anna D. Orla-Jensens Arbejdstid. Beløbet var lig det Beløb, som sparede i Lønninger til Assistentstillingen.

c. Det fysiske Institut.

Det fysiske Laboratorium.

Forøgelse af Annuet med 1800 Kr. Lærestalten modtog fra dens Lærere i Fysik en indtrængende Anmodning om, at der maatte blive bevilget et Beløb til direkte Intensitetsmaalinger i Linienspektre uden Anvendelse af den fotografiske Plade. Arbejdet krævede navnlig Undersøgelser over den fotoelektriske Celle, og der vilde især blive Brug for Glasapparater af forskellig Art og mindre Metalapparater samt desuden Udgifter til fotografiske Plader, flydende Luft, Akkumulatorer, Instrumenter m. v. Da Laboratoriets Driftsbudget ikke kunde afholde Udgiften, blev dets Budget forhøjet med foranførte Beløb af 1800 Kr. aarlig.

Arbejder for Statsprøveanstalten. 3 højgradede Termometre, 1 Normalelement, Varmeledningsevne af Masonite, 4 Alkoholometre, 1 højgradet Termometer, 3 Lægetermometre, Varmeledningsevne af Mursten, 8 Alkoholometre, 6 Dus. Lægetermometre, 4 Lægetermometre, Varmeledningsevne af 2 forskellige Prøver Masonite, 1 Dus. Lægetermometre, 1 Termoelement til Visergalvanometer, 2 Lægetermometre, 1 højgradet Termometer.

I Beretningsaaret er indleveret 93 Lægetermometre, hvoraf 5 Stk. eller 5 pCt. maatte kasseres.

Laborant ved det fysiske Laboratorium, Ingeniør., cand. polyt. Helge Lind Halstrøm ansøgte om Afsked fra sin nævnte Stilling fra 1. November 1929. Undervisningsministeriet bifaldt, at Hr. Halstrøm frattraadte Stillingen til det angivne Tidspunkt og op slog den ledig samt meddelte efter Læreanstaltens Indstilling Reserveregnskabsfører Søren Krøjgaard Ansættelse i Stillingen fra 1. December s. A.

Der blev derefter udarbejdet følgende Arbejdsplan og Instruks for den nye Laborant:

Arbejdets Art.

1. Laboranten skal holde Orden paa Laboratoriets Apparater og Glassager samt udføre mindre Reparationer og Glasblæsearbejder.
2. Han skal udføre fotografisk Arbejde og tilberede Kemikalier.
3. Udføre Laboratoriets Maskinskrivningsarbejde.
4. Sørge for, at Apparater og Materialer til Brug ved Fabrikingeniørernes fysiske Øvelser er i Orden til Øvelsesdagene, og i det hele være til Hjælp for Laboratoriebestyreren og Assistenterne, herunder Hjælp ved Udførelsen af de Undersøgelser, som tilstilles Laboratoriet gennem Statsprøveanstalten samt Besørgelse af Byærinder.

Alt efter Laboratoriebestyrerens Bestemmelser.

Arbejdstid.

Ordinært: Alle Hverdage fra Kl. 9 til 5.

Ekstraordinært: Efter Laboratoriebestyrerens Bestemmelse, idet der ved ekstra Fritid, særlig om Sommeren, ydes Erstatning for Overarbejdet.

Ferier.

1. Alle Søn- og Helligdage.
2. En Sommerferie paa 2 Uger paa et med Laboratoriets Bestyrer nærmere aftalt Tidspunkt.

Den polytekniske Læreanstalt forbeholder sig Ret til eventuelt at kunne foretage Ændringer i den ovenfor givne Plan for Laborantens Arbejde.

d. Det elektrotekniske Laboratorium.

Arbejder for Statsprøveanstalten. 9 Elektricitetsmaalere, 6 Millivoltmetre, 3 Cycledynamoer, 13 Stk. Kabel, 1 Jærnpøve, 29 Lamper, 1 Ensretteapparat, 2 Typemetalsmelteapparater, 1 Modstandsmaaling, 2 Anodebatterier, 1 Heder (elek.), 1 Højspændingsprøve med Isolationsrør og -plader.

e. Maskinlaboratoriet.

Paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1929—30 blev der paa § 21. III. B. 2. C. 4., Vedligeholdelse af Kedelanlæget, bevilget et Beløb af 815 Kr. til Dækning af Udgiften ved en højst nødvendig Reparation af en af Kedlerne i Lærestaltens Kedelhus og Maskinlaboratorium.

f. Den teknologiske Samling.

I Undervisningsaaret 1929—30 har Genstande, Lysbilleder og Films fra Samlingen været fremvist 204 Gange for ca. 5785 Personer, dels tilfældigt Publikum, dels Personer fra følgende Institutioner og Foreninger: Teknisk Selskabs Skole (33 Gange), Borups Højskole (13 Gange), Frederiksberg tekniske Skole (66 Gange), Kursus for Lærere ved tekniske Undervisningsvirksomheder (38 Gange), Frederiksberg kommunale Fortsættelseskursus (13 Gange), Statens og Hovedstadskommunernes Kursus, Københavns Maskinistskole (9 Gange), Kunstakademiets bygningstekniske Skole og Odense tekniske Skole. Samtidig med Forevisningerne er der holdt 198 Foredrag.

g. Det teknologiske Laboratorium.

Forhøjelse af Annuet med 7500 Kr. Til Driften af dette Laboratorium var bevilget 21 000 Kr. aarligt. Lærestalten modtog fra Laboratoriets Bestyrer, Professor Thaulow, et Andragende om Forhøjelse af Annuet med det anførte Beløb til løbende Fornyelse af Materiellet. I dette Andragende udtales det, at det i et Laboratorium for mekanisk Teknologi, i hvilket de studerende skal gøre sig fortrolige med Brugen af Værktøjsmaskiner, og navnlig de nyeste Typer af disse, er nødvendigt, at Monteringerne med Maskiner er fuldtud moderne, saaledes at Maskiningeniørerne kan have Førstehaands Kendskab til de mest moderne Arbejdsmaskiner. Professor Thaulow ansøgte derfor om, at der til Laboratoriet maatte blive bevilget et Beløb af den anførte Størrelse, 7500 Kr., til Fornyelse af Materiellet, saaledes at dets Annuum kom til at andrage 28 500 Kr. aarligt. Bevillingen blev givet paa Finansloven for Finansaaret 1929—30.

Paa Finansloven for Finansaaret 1930—31 bevilgedes der et Beløb af 3600 Kr. aarlig + midlertidigt 5 pCt. Tillæg, ialt 3780 Kr. til Lønning

af en Assistent ved Laboratoriet. Denne Stilling blev for Tiden fra den 1. Aug. 1930 til den 31. Januar 1931 ansat Ingeniør, cand. polyt. Ancher Boye.

Følgende Instruks fastsattes vedrørende hans Arbejde:

Assistenten er i sin Tjeneste undergivet Driftsingeniøren.

Det paahviler Assistenten at være til Medhjælp for Professor Thaulow, derunder efter Samraad med denne at udføre følgende Arbejder:

- 1) at assistere ved Professorens Forelæsningsarbejde,
- 2) at udføre Forskningsarbejde og at føre en dertil hørende Protokol,
- 3) at sørge for de fornødne Tegninger og Instruktioner,
- 4) at indregistrere Bøger og vedligeholde Orden i Biblioteket,
- 5) i den Udstrækning, det maa skønnes fornødent, at lede og hjælpe til ved de studerendes Laboratoriearbejde, at foretage de fornødne Forberedelser i Laboratoriet og at gennemgaa de afgivne Rappporter og det færdige Arbejde,
- 6) at deltage i Professorens Fabriksbesøg og i den Udstrækning, det maa skønnes fornødent, i Professor Hannovers,
- 7) at substituere Driftsingeniøren eller Bogholderen i Sygdomstilfælde og ved Bortrejse,
- 8) at holde sig vel underrettet om teknologisk Litteratur og paa Forlangende gøre de fornødne Uddrag.

Arbejdstid.

Alle Hverdage normalt Kl. 7 $\frac{1}{2}$ —4 med $\frac{1}{2}$ Times Frokost paa samme Tid som Personalet, men iøvrigt i Overensstemmelse med Kravene ved Undervisning eller Eksamen.

Ferie.

I Overensstemmelse med Tjenestemandsløven. Ferierne fastsættes efter Aftale med Laboratoriets Leder.

Bemærkninger.

Det tillades ikke Assistenten at udføre Privatarbejde i Laboratoriets Lokaler.

Den polytekniske Lærestalt forbeholder sig Ret til eventuelt at kunne foretage Ændringer i den ovenfor givne Plan for Assistentens Arbejde.

h. Forskellige Sager vedrørende Budgettet.

I Henhold til Tillægsbevilling for Finansaaret 1929—30 og Undervisningsministeriets Skrivelse af 8. Juli 1930 afholdtes følgende Udgifter paa Lærestaltens Udgiftspost a. 4, Vikarudgifter: Til Vikarudgifter i Anledning af Professor i Skibsbygning Carl Hansens Sygdom (jfr.

Aarvog 1928—29, pag. 292) 2600 Kr. Til nuværende Professor i Maskinlære C. Glindemann-Nielsen 656 Kr. 25 Øre for Varetagelsen i Foraarshalvaaret 1929 af den Undervisning, der paahvilede afdøde Professor, Dr. phil. E. Schou i Foraarshalvaaret 1929. Til Vikar for Gaardbetjent Rind under dennes Sygdom i Tiden 1. April—29. August 1929 og i Januar 1930 1670 Kr. Som Vikarudgift for Assistent ved den teknologiske Samling A. Vanggaard under dennes Fraværelse som Følge af Tilskadecomst ved et Cycleuheld 148 Kr. Som Vikarudgift for Docent i Matematik for Fabrikingeniører, Dr. phil. Jul. Pål under dennes Sygdom i November og December 1929 400 Kr. Som Vikarudgift i Anledning af, at cand. polyt. Halstrøm opgav sin Stilling ved det fysiske Laboratorium, og fordi denne Stilling derved blev ledig i $1\frac{1}{3}$ Maaned 372 Kr. 67 Øre. Som Vikarudgift i Anledning af, at Assistent ved Undervisningen i Bygningsstatik og Jernkonstruktioner Skjold Marstrand la Cour afgik ved Døden den 14. Februar 1930, og Stillingen først kunde besættes fra 1. Marts 1930 157 Kr. 50 Øre. Som Vikarudgift i Anledning af, at Betjent ved Lærestaltens teknisk-kemiske Laboratoriums Afdeling for almen-teknisk Kemi Th. E. Hansen var bleven indlagt paa Kommunehospitalet som lidende af en Indsnævring paa Spiserøret 1413 Kr. 33 Øre.

Under 30. April 1930 bifaldt Undervisningsministeriet, at Lærestalten overskred sit Annuum for Skatter og Afgifter for Finansaaret 1929—30 med et samlet Beløb af 7039 Kr. 69 Øre.

Overordentlige Udgifter: Med Undervisningsministeriets Billigelse afholdtes følgende Udgifter af Udgiftspost i — Overordentlige Udgifter — for Finansaaret 1929—30:

1) Til Dækning af Direktørens Udgifter under en Rejse til Stockholm i Anledning af et Møde mellem Rektorerne ved de skandinaviske, tekniske Højskoler	178 Kr. 50 Øre
2) Til delvis Dækning af Udgifterne ved Polyteknikerraadets Repræsentation i en Konference mellem Repræsentanter for Studenterorganisationer i Finland, Island, Norge, Sverige og Danmark i Anledning af Løsningen af de Problemer, der er opstaaet ved Finlands Indtræden i det nordiske Samarbejde	125 — 00 —
3) Til Dækning af Udgifterne ved en Frokost for en Bedømmelseskomité der var ndesat i Anledning af en Konkurrence om et ledigt Professorat i Maskinlære	160 — 00 —
4) Til Dækning af Udgifterne ved en Sammenkomst mellem Professor Brüel og forskellige af Den po-	

lytekniske Lærestalts Lærere efter nogle Foredrag, som Professoren havde holdt paa Lærestalten over moderne Havfiskeri, og for hvilke han ikke havde erholdt noget Honorar	299	Kr.	30	Øre
5) Til Blomster og Kranse	546	—	70	—
6) Til Hjælp ved Polyteknikerraadets Udgifter ved Jubilæet i Sommeren 1929	400	—	00	—
7) Til »Admiral Gjeddes Gaard« for Servering af The og Kager ved Modtagelsen af Lærestalten fremmede Gæster ved Jubilæet i Sommeren 1929	150	—	00	—
8) Befordringsudgifter ved samme Jubilæum	164	—	65	—
9) Til Anskaffelse af Fotografier fra Jubilæet m. m.	119	—	05	—
10) Til Firmaet Hans & Jørgen Larsen for Nedtagning, Rensning og Opsættelse af Buserne i Lærestaltens Festsal	125	—	85	—
11) Xylograf F. Hendriksen for Udførelse af Doktorbreve ved Jubilæet i Sommeren 1929	132	—	00	—
12) Bogbinder A. Küster for Udførelse af 17 Doktor mapper ved samme Jubilæum	289	—	00	—
13) Til Dækning af Udgiften ved en Rejse for Lærestaltens Direktør til Chalmers tekniske Instituts 100-Aars Jubilæum i Efteraaret 1929	148	—	80	—
14) Til Dækning af Udgiften ved Lærestaltens Repræsentation ved Elektrotechnischer Vereins 50-Aars Jubilæum i Berlin den 25.—26. Januar 1930	ca. 200	—	00	—
15) Til Polyteknikerraadets Deltagelse i Confédération Internationale des Etudiants Raadmøde i Budapest	300	—	00	—

Ialt ca. . . . . 3338 Kr. 85 Øre

Ministeriet bifaldt desuden, at Kontoen overskredes med et Beløb af ca. 400 Kr.

— Under 30. April 1930 bifaldt Undervisningsministeriet, at der paa Udgiftspost a. 8. — Vederlag een Gang for alle — udbetaltes 4 Kontorassistenter og 1 Kontorist paa Lærestaltens Kontor et Vederlag paa 1000 Kr. for Ekstraarbejde i Anledning af Lærestaltens 100-Aars Jubilæum i Sommeren 1929.

III. Forelæsninger og Eksaminer.

a. Forelæsninger og Øvelser.

Med Hensyn til de Forelæsninger og Øvelser, der normalt afholdtes af Lærestaltens Lærere, henvises til Lærestaltens korte Aarsberetning.